

Нов вредител по картофите - гватемалски картофен молец

Автор(и): Иванка Иванова, гл. експерт ентомолог в ЦЛКР

Дата: 29.11.2015 Брой: 11/2015

Подобно на картофения молец (*Phthorimaea operculella*) гватемалският картофен молец (*Scrobipalopsis solanivora*) напада картофите **на полето и в складовете**. Възрастните пеперуди летят през нощта на къси разстояния. На полето женските снасят яйца **върху почвата** или **върху непокритите с почва клубени**, а малък брой яйца - и върху листата и стъблата. Излюпените гъсеници се вгризват в клубените и се хранят в тях. При храненето си правят тунели и напълно разрушават клубените. След завършване на развитието си те напускат клубените през кръгли отвори с диаметър 2-3 мм, за да какавидират. В складовете пеперудите снасят яйцата си върху клубените. Гъсениците какавидират в почвата, по стените на складовете, в чували или по-рядко, случайно клубените.

Повредите, които причинява гватемалския картофен молец, приличат на повредите от картофения молец. В тунелите, причинени при хранене от гъсениците има остатъци от храна, ларвни кожици на гъсеници, екскременти. Складираните картофи могат да бъдат унищожени напълно за 3 месеца.

Повредените картофи не са годни за посев, а по-силно нападнатите - за храна на хората и животните.

В страните с разпространение на неприятеля се прилагат различни интегрирани мерки за контрол:

1. Агротехнически:

- Сеитбообращение;
- Използване на здрав посадъчен материал;
- Когато се засаждат клубените, се покриват с 10 см слой почва, за да се предотврати снасяне на яйца върху тях;
- При култивиране и други операции да не се допуска откриване на клубените;
- Прибиране на извадените картофи от полето в деня на изваждането им (пеперудите са нощни насекоми и през нощта снасят яйцата си върху клубените).

2. Химичен контрол

- Изпитвани са много инсектициди на база фосфати, карбамати и пиретроиди. Те защитават главно надземната част на растенията. При силно нападение не могат да решат проблема с опазване на клубените.

3. Биологичен контрол – разработва се в латинска Америка

- *Vaculovirus phthorimaeae*, използван за контрол на картофения молец действа и на гватемалския картофен молец. Разработва се биоинсектицид на базата на бакуловируса.
- Във Венецуела се проучва потенциала на ентомопатогенната нематода *Steinernema feltiae*